

שערי דמעות

- 45 **א. בראשית פרק כז פסוק לב - לח**
- 5 ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו: ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מפל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה: כשמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי: ויאמר בא אחיד במרמה ויקח ברכתך: ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח 10 והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלתי לי ברכה: ויען יצחק ויאמר לעשו הן גביר שמתי לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתי ולכה אפוא מה אעשה בני: ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת הוא לך אבי ברכני גם אני אבי וישא עשו קלו ויבך:
- 50 **ח. בראשית פרק מה פסוק יב - יד**
- 10 והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם: והנדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את אבי הנה: ויפל על צוארי בנימן אחיו ויבך ובנימן בכה על צואריו: וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:
- 55 **ט. בראשית פרק מו פסוק כח - ל**
- 15 ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן: ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה ויבא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד: ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי:
- 60 **י. בראשית פרק מט פסוק לג, פרק נ פסוקים א-ג**
- 20 ויכיל יעקב לצות את בניו ויאסוף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו: ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו וישק לו: ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל: וימלאו לו ארבעים יום כי כן מלאו ימי החגשים ויבכו אתו מצרים שבעים יום:
- 65 **יא. בראשית פרק נ פסוק טו - יז**
- 70 ויבאו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשׁב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו: ויצו אל יוסף לאמר אביד צנה לפני מותו לאמר: כה תאמרו ליוסף אָנָּה שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחִיד וְחִטָּאתָם כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לִפְשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אַבִּיד ויבך יוסף בדברים אלו:
- 75 **יב. אדמו"ר מפאסצ'נה - הכשרת האברכים, פרק ז**
- 80 והוא גם הענין שאיתא ברש"י פסחים דף מ' הבאנו בהכשה"א, בעל נפש, חסיד, היינו שאין נפשו טמונה ומוסתרת כ"כ בגופו, רק בחי חסד, חד ארוך עד שנפשו גלוי בו, ועלי נקרא "בעל נפש", ונפשו הגלוי שוקקה לדי' עד שגם מעצמו אינו מתאוה לעבירה רק למצות וגם מרבה במעשים טובים שונים כדי להתקרב יותר לדי'. עושה לפניו משורת הדין, ושוהה שעה אחת קודם התפילה ולאחר התפילה ובשעת התפילה, וזהיר בכל המעלות המנויות בברייתא דרשב"י עד שבא לרוח הקודש. כי זהו ראשית התקרבות לרוח"ק לגלות את שורש נפשו כמו שאיתא בהקדמה שבשערי קדושה, שהבאנו בראשית הכשה"א, עד שנעשה כמלאך ד' צבאות. אף ברכות ממשיך לעוה"ז, כיון שכל מעשיו ופעולותיו מעשי נשמה הן:
- 85 **הן בכל דרך עבודה מן הנביאים והלאה היתה בחי חסידות, כנ"ל מהפסוקים ודברי חז"ל שהשם חסיד מוזכר בהם, כיון שאין להחסידות דרך ועצמיות מוגבלת רק התגלות הנפש**

והקדושה היא, וההתגלות היתירה אשר בכל דרך עבודה, בכל דור ודור אשר מלפנים בשם חסידות נקראה, אבל דרך והתגלות הבעש"ט, שלא את האור אשר בתוך הכלים לבד הוא מגלה רק גם את הכלים בעצמם, וגם את אשר חשבנו לכלי, גוף ומסתור, מעתה מאיר, האם יש לקראותה שם אחר אם לא את השם, חסידות, והאם יש התגלות וחסידות כזו גם בהכלים עצמם, זו היא באמת חסידות של ראשית התגלות המשיח 95 ב"ב:

יג. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קה עמוד ב

דתינא: מפני מה מתים בניו ובנותיו של אדם כשהן קטנים ... מפני שלא בכה והתאבל על אדם כשר. שכל הבוכה על אדם כשר - מוחלין לו על כל עונותיו.... 100

אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: כל המוריד דמעות על אדם כשר - הקדוש ברוך הוא סופרן, ומניחן בבית גזיז, שנאמר נדי ספרתה אתה שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך. 105

יד. הרב משה לודמיר - יגדיל תורה, פרשת תולדות, עמוד שא'

ויש עשו קולו ויבך: איתא בספרים הקדושים כי בעבור דמעותיו של עשו ישראל סובלים כה רבות בגלות. שאל הרבי ר' שמלקא מניקלשבורג הרי יש כל כך הרבה דמעות שישאל שופכים שיכולות לבטל בשישים ויותר את דמעותיו של עשו. והשיב לפי שדמעותיהם הן מאותו המין של דמעות עשו, ומין במינו לא בטל. עשו בכה עבור עולם הזה, וגם הם בוכים עבור צרכי העולם הזה, לפיכך הוי מין במינו ולא בטל. אילו היו הבכיות שלנו עבור גלות השכינה, בודאי היו יכולים לבטל את דמעותיו של עשו. 110

טו. שם משמאל - פרשת ויצא, תרע"ט

ולפי האמור יובן ענין הבכיות של לאה והתעניות שלא הספיק שתאמר ללבן אי אפשי בעשו, שהרי היתה צריכה לסלק את שורש היצירה והכרזת המלאך שיתק חבל הקשר שהי' לנשמתה עם נשמת עשו מתחילת היצירה וכמבואר בזה"ק ובכתבי הארי"י ז"ל שלעולם הנשמות יורדות לזה העולם דו פרצופין זכר ונקבה אלא שמתפרדות, ואח"כ זוכים ומזדווגים, וא"כ נשמת לאה יצאה לאור עולם דבוקה עם נשמת עשו וע"י בכייתה ותעניותי' נתפרדה ממנו ולא עוד אלא שזכתה ע"י למעלתה מעלת עלמא דאתכסיא וחזרה להיות זיווגו של יעקב, ולאה השכילה זאת, והאמהות נביאות היו ואולי נבואה נתגלה לה כל הענין, ומובן שבאמירתה לבד אי אפשי בעשו לא היתה נפרדת ממנו, אלא פנתה לתפלות ובכיות ותעניות: 120

ובמה שהגדנו מענין רחל ולאה יתבאר מה שקשה לי מעולם בדברי המקובלים שדיני לאה קשים מדיני רחל, ושני יום טוב של ר"ה יום ראשון לאה הוא דינא קשיא ויום שני רחל דינא רפיא, הלוא היא עלמא דאתכסיא שהוא רחמים גמורים אלא שממנה דינין מתערין. ולפי דרכנו י"ל דאדרבה משום שהן הארות גבוהות מאד א"א ליכות להן אלא ע"י בריחה מן ההיפוך והתאמצות נגד כל ההסתרים והצמצומים, וכמו לאה שזכתה למה שזכתה ע"י הבכיות והתפילות והתעניות: 130 135

טז. שער הכוונות - דרושי ראש השנה, הקדמה

והיה אומר מו"ל כי מי שאין בכי' נופלת עליו בימים האלו הוא הוראה שאין נשמתו הגונה ושלמה. גם היה אומר כי יש בני"א נידוני' ביום ראשון ואז הם דינא קשיא ויש נידונים ביום ב' שהוא דינא רפיא ורוצה הב"ה לרחם עליהם ודן אותם ביום הב' ואמר כי האדם הנופלת עליו בכיה רבה מאליו בימים האלו בתפני' הוא הוראה שנידון באותה שעה למעלי' אם ביום ראשון ואם ביום שני:

יז. שמות פרק ב פסוקים ג-ה

וְלֹא יִכְלָה עוֹד הַצִּפְיָנוּ וְתִקְחָ לּוֹ תִּבְתָּ גִּמְא וְתִחַמְרָה בְּחִמְרָה וּבְצִפְתָּ וְתִשְׁלַח בָּהּ אֶת הַיָּלֵד וְתִשָּׁם בְּסוּף עַל שִׁפְתַּי הַיָּאֵר: וְתִתְצַב אֲחֻתּוֹ מִרְחֶק לְדַעַה מֶה יַעֲשֶׂה לוֹ: וְתִרְדָּ בַת פְּרָעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר וְנִעְרְתִּיהָ הִלְכַת עַל יַד הַיָּאֵר וְתִרְאֶה אֶת הַתִּבָּה בְּתוֹךְ הַסּוּף וְתִשְׁלַח אֶת אֲמִתָּהּ וְתִקְחָהּ וְתִתְּתָהּ וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיָּלֵד וְהִנֵּה נֶעַר בִּכָּה וְתִחַמְלָה עָלָיו וְתִאֲמַר מִיָּלְדִי הַעֲבָרִים זֶה: 145 150

יח. הרב ישראל מאיר לאו - נאום בעצרת הפתיחה ליום השואה ביד ושם, תשס"ט

הסלקציה הראשונה הייתה כבר לפני 3,400 שנה. "הבה נתחכמה לו", אומר פרעה, "פן ירבו". המסקנה הייתה: כל הבן הילוד - היאורה תשליכוהו, וכל הבת - תחיון. תינוק בן שלושה חודשים. ילד השואה הראשון, משה, עדיין אין לו את השם משה, נמצא בתיבת הגומא ביאור וחסידת אומות העולם הראשונה, בת פרעה, פותחת את התיבה. שימו לב למילים: "ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה. ותראהו את הילד והנה נער בוכה. ותראהו את הילד והנה נער בוכה." לא כתוב "ותשמעו". היא לא שמעה אותו. והוא ילד או הוא נער? הוא היה ילד. הוא היה רק בן שלושה חודשים. אבל הוא לא בכה כמו ילד, הוא בכה כמו נער מבוגר, עם אינסטינקט טבעי שאומר לו לא לבכות בקול. אל תסגיר את עצמך. אל תסגיר את אלה שסביבך בבית. הוא התרגל לבכות ללא קול. ותראהו את הילד, אובייקטיבית, והנה נער בוכה. וראהו. היא ראתה את העויות. היא לא שמעה קול. והבינה. ותחמול עליו ותאמר "מילדי העברים הוא". ילד יהודי בוכה כאן. אני זוכר עד היום, אני יכול להרגיש את הטעם, אם אני רוצה, בגיל חמש וארבעה חודשים, בעליית גג ברחוב ירוזלימסקה בפיוטרקוב, עשר נפשות בעליית הגג, הגרמנים נכנסים לבניין הריק לחפש באקציה הגדולה יהודים שמתחבאים. ואמא לרגע הזה הייתה מוכנה ופיטמה אותי בעוגיות דבש שהכינה בבית כדי שפי יהיה מלא ולא אגיד את המילה "מאמא", ולא אגיד את המילה ולא אגיד מילה ושלא אבכה, כי עשרה אנשים לקוחים למוות. ונדמה לי, אולי זו אשליה, הבטתי בעיניה ואמרתי "אמא, זה מיותר. אני מבין את האירועים". בגטו ורשה היה היסטוריון יהודי, ד"ר עמנואל רינגלבלום. הוא כותב: "אם יהיה סוף לתופת הזו ואם ירצו אי פעם להנציח לדורות הבאים את מה שהיה פה בגטו ורשה וירצו לתאר את הגבורה של הגטו, אני מציע להם לעשות אנדרטה" - לא כמו זו של רפפורט - "אנדרטה בדמותו של ילד יהודי, כי הוא הגיבור האמיתי של השואה." זאת כותב רינגלבלום.

יט. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לב ע"ב

ואמר רבי אלעזר מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה שנאמר גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי ואף על פי ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו שנאמר שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש

כ. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ה ע"ב

ואם לא תשמעוה במסתרים תבכה נפשי מפני גוה אמר רב שמואל בר אינאי משמיה דרב מקום יש לו להקדוש ברוך הוא ומסתרים שמו... ומי איכא בכיה קמיה הקדוש ברוך הוא והאמר רב פפא אין עציבות לפני הקדוש ברוך הוא שנאמר הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו לא קשיא הא בבתי גואי הא בבתי בראי.